

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING.

N°. 30.

DEEL II.

1 Juli 1906.

INHOUD: Dr. A. J. VAN ROSSUM, Kevers van „oude familie”. — Dr. A. C. OUDEMANS, Eene geluid makende Gryllotalpa-larve. — Dr. A. C. OUDEMANS, Acarologische Aanteekeningen XXIV. — Dr. A. C. OUDEMANS, Aanteekeningen over Suctoria III. — Jhr. Dr. ED. EVERTS, Coleoptera, bij Putten op de Veluwe in bierpotten gevangen, II. — G. VAN ROON, Valgus hemipterus L. — Dr. J. C. H. DE MEIJERE, Proeven van Edm. Jacobson omtrent het weerstandsvermogen van Diptera-larven tegen plantaardige vergiften. — C. J. H. BIERMAN, Cicadologische Aanteekeningen III. — Dr. D. MAC GILLAVRY, De wijze, waarop Adoxus obscurus L. zich, op den rug liggend, weet om te keeren. — Dr. J. TH. OUDEMANS, Boekaankondiging (Fauna van Nederland, I, Mariene Copepoden, door Dr. P. J. van Breemen).

Kevers van „oude familie”.

Onder den titel »Eine australische Buprestidenform (*Stigmodera* Eschsch.)« verscheen van Dr. K. Flach te Aschaffenburg een opstel in »Societas entomologica« van 1 Mei 1906.

De schrijver deelt hierin mede, dat hij op eene reis in Spanje te Madrid eene *Buprestis sanguinea* F. ♂ leerde kennen uit de beroemde verzameling van Prof. Martinez y Saez. Het exemplaar was door Korb en Albarracin gevonden, en de verwantschap tot de Anstralische Stigmoderinen trof Flach terstond

bij de bezichtiging. Zijn vermoeden, dat de soort ook in eene plant leven moest, naverwant aan Australische gewassen, vond hij bevestigd door Champim, die aangeeft, dat het dier leeft in aanzwellingen der takken van *Ephedra nebrodensis* Fin. De familie der *Gnetaceeën*, waartoe *Ephedra* behoort, bezit bladerlooze takken, evenals de Australische *Casuarineeën*, en de habitus der *Equisetaceeën* doet deze planten rangschikken onder de oudste oorspronkelijkste vormen. In de Australische *Casuarina*-soorten leeft een groot aantal Bupresten, gelijkend op *B. sanguinea*, welke volgens Lacordaire tot de vormenrijke *Stigmodera* behooren; de Spaansche *sanguinea* komt het meest overeen met eene *St. australis*. Ook het kleurendimorphisme, dat bij *St. sanguinea* zeer te voorschijn treedt (♂ blauw met gele, ♀ menierood met blaauwe teekening), komt onder de Australische verwanten dikwijls voor. De meeste Zuid-Europeesche *Ephedra*-soorten zijn laag, alleen *E. nebrodensis* bereikt meer dan manshoogte en vertoont flinke houtvorming.

Willkomm vermeldt, dat de plant overal groeit in kalkachtige, dorre bergstreken van Midden- en Zuid-Spanje. Als meest bekende vindplaatsen worden aangegeven: gipsheuvels bij Aranjuez; Sierra de Maria, 4—5000 voet hoog; en de omstreken van Albaraccin, tot nog toe de plaats waar de kevers het meest gevonden zijn. De plant komt ook voor in Noord-Afrika, Marocco.

Bijzonder interessant noemt Flach het, dat kever en plant, als een der weinige overblijfsels der pre-tertiaire Fauna en Flora van Europa te beschouwen zijn. Dit geval zou bijv. te vergelijken zijn met de ontdekking van een in Europa levend buideldier. Terwijl in Australië — zonder vulkanen en evoluties — de pre-tertiaire organismen nog tamelijk in hun oorspronkelijken vorm behouden bleven, hebben op het Europeesch-Aziatische vasteland de geweldige evoluties van het tertiaire tijdperk alles veranderd. Slechts weinig bleef behouden — alleen *Ephedra* en *Stigmodera sanguinea* F.

Behalve deze Spaansche kever, zijn er nog andere, die, al kunnen zij hun stamboom niet zoo ver terug rekenen, toch ook van ouden huize zijn. Dr. Speiser herinnert er aan in zijne »Beziehungen faunistischer Untersuchungen zur Tiergeographie und Erdgeschichte« (Schr. Phys. oekon. Ges. Königsberg XLVI, 1905, S. 154), dat Meunier in fossiele kevers uit venen van Lauenburg aan de Elbe, thans nog levende soorten herkennen kon: *Donacia bicolora* Zschach, *D. discolor* Panz. en *Eriirhinus acridulus* L. Deze veenlagen zijn ontstaan in den z.g. Interglaciaaltijd.

A. J. VAN ROSSUM.

Eene geluid makende *Gryllotalpa*-larve.

Ik bezit eene bijna uitgegroeide *Gryllotalpa*-larve, en houd deze levend in eene groote glazen kom met teelaarde en plantenwortels. Zij heeft op school in alle klassen hare kunstjes moeten vertoonen: graven, zich verdedigen, schrikstanden aannemen enz. Daar de grootste klasse 30 leerlingen telt, en telkens 4 leerlingen te gelijk toezagen, keerde de veenmol meestal goed vermoeid naar hare verblijfplaats terug. Nu is het mij al tweemaal gebeurd, dat deze larve d a a r n a, hoorbaar voor de geheele klasse, geluid voortbracht. Bij de eerste keer bevond zij zich in een blikken chocoladebusje met weinig aarde (ik had haar in dat busje naar eene andere school medegenomen); het geluid klonk helder en sterk. Bij de tweede keer bevond het dier zich in de bovengenoemde glazen kom met veel aarde; het geluid klonk toen dof en veel minder sterk. Het klinkt ongeveer als »kerrr«, of beter, het gelijkt op dat, hetwelk voortgebracht wordt, wanneer men een groot remontoir-horloge opwindt, doch met de è-klank. Ik begrijp